

DJELATNOST ODSJEKA ZA ARHEOLOGIJU I ARHEOLOŠKOG ZAVODA FILOZOFSKOG FAKULTETA TIJEKOM 1996. GODINE

Marina Hoti
HR-10000 Zagreb, Hrvatska
Odsjek za arheologiju
Filozofskog fakulteta
I. Lučića 3

Redovita djelatnost

U akademsku godinu 1996./97. upisano je 33 studenta, a na Odsjeku je te godine studiralo ukupno 140 studenata. Održana su dva ciklusa predavanja na poslijediplomskom studiju. Uz nastavnike Odsjeka M. Zaninovića, N. Majnarić-Pandžić, A. Durmana, M. Hoti, M. Sanader i S. Vrdoljak, na poslijediplomskom su studiju predavali i vanjski suradnici B. Migotti, B. Kuntić-Makvić, Ž. Tomičić, M. Šlaus, S. Forenbaher.

1996. g. u Arheološki je zavod primljen Krešimir Filipec kao znanstveni novak na projektu

“Rana antika na našoj obali - naselje i gospodarstvo” (voditelj M. Zaninović).

Za novog pročelnika Odsjeka u dvogodišnjem mandatu izabrana je dr. Marina Hoti.

Projekti

U 1996. godini nastavljen je rad na znanstvenim projektima Arheološkog zavoda. M. Zaninović je u okviru projekta rekognoscirao područja Vrbanja, Svirča, Vrisnik na Hvaru za rad “Teritorij Pharosa”. Rekognoscirao je radilište ceste Hvar-Milna, kroz hvarske “Njive” s arheološkim zonama “Polićevo” i sv. Marija Magdalena. M. Sanader je u okviru međunarodnog projekta “Zbirka starogrčke koroplastike na Brijunima” radila na kemijskom i termoluminiscencijskom ispitivanju grčkih terakota koje se čuvaju u zbirci na Brijunima. Nastavljen je rad na projektu “Prapovijesno naselje u kontinentalnoj Hrvatskoj s infrastrukturom” (voditelj N. Majnarić-Pandžić): obavljena su rekognosciranja u špilji Pupičini (S. Vrdoljak), kao i istraživanje Mujine pećine (I. Karavanić), te se i dalje radi na obradi i pripremi

za objavu cjelokupnog prapovijesnog materijala s lokaliteta Ozalj (T. Težak-Gregl). U okviru projekta “Protohistorija i antika hrvatskog povijesnog prostora” (voditelj P. Selem) radilo se na izradi studija i članaka za prvi zbornik projekta koji će biti posvećen kultu na tlu Hrvatske.

Arheološka iskopavanja

S. Vrdoljak sudjelovala je u istraživanju Pupičine špilje (Vranja) u okviru suradnje dr. Preston Miracle (Ann Arbor, Michigan, USA) i projekta Arheološkog zavoda Filozofskog fakulteta (voditelj projekta N. Majnarić-Pandžić). S. Vrdoljak je sama vodila istraživanje prapovijesnog naselja Bregana-Kosovac u okviru terenske prakse studenata Odsjeka za arheologiju. I. Karavanić je vodio istraživanje Mujine pećine (paleolitički lokalitet) kod Trogira u suradnji s I. Bilich i Zavičajnim muzejem Kaštela. U istraživanjima su, što im je redovita praksa, sudjelovali i studenti arheologije. K. Filipec je u suradnji s Upravom za zaštitu kulturne i prirodne baštine - konzervatorski odjel u Osijeku, te Muzejem Đakovštine iz Đakova, vodio arheološko iskopavanje srednjovjekovnog groblja na lokalitetu Đakovo-Župna crkva. Supervizor iskopavanja bila je M. Šmalcelj, a sudjelovalo je također desetak studenata u okviru terenske prakse.

Međunarodna suradnja

U okviru međunarodnog projekta “Zbirka starogrčke koroplastike na Brijunima” (voditelj M. Sanader) u Hrvatskoj (u Zagrebu, Puli i na Brijunima) je boravio dr. C. Goedicke, voditelj odjela za termoluminiscenciju u Rathgen-Forschungslabor, Staatliche Museen zu Berlin, koji je zajedno sa

svojom ekipom uzimao uzorke za laboratorijsko ispitivanje termoluminiscencije grčke plastike na Brijunima. I. Karavanić radio je mjesec dana u Institut de Paléontologie Humaine u Parizu na poziv prof. dr. Henry de Lumleya, ravnatelja Muséum National d'Histoire Naturelle. I. Karavanić dobio je stipendiju Fulbright za znanstveno-istraživački rad u Sjedinjenim Američkim Državama, te je u akademskoj godini 1996/97. boravio na Department of Anthropology, University of New Mexico, Albuquerque. N. Majnarić-Pandžić, T. Težak-Gregl, S. Vrdoljak i I. Karavanić surađivali su na međunarodnom projektu "Archäologisches Atlas Europas" izrađujući predloške za karte rasprostranjenosti prapovijesnih kultura i najznačajnijih nalazišta te popise literature za područje Hrvatske i Bosne i Hercegovine.

Izložbe, znanstveni skupovi, javna predavanja

M. Šegvić je zajedno s A. Rendićem Miočevićem sudjelovala u postavljanju izložbe "Religije i kultovi u Panoniji", Szekesfehervar 15.5.1996.-29.9.1996., te su oboje autori uvodnog teksta u katalogu izložbe i brojnih kataloških jedinica. I. Karavanić je zajedno s J. Balen autor izložbe "Dogadanje pretpovijesti - eksperimentom u starije kameno doba" (15.5.1996.-30.5.1996.) u Arheološkom muzeju u Zagrebu.

Tijekom 1996. godine održani su mnogi znanstveni skupovi na kojima su sudjelovali i članovi Odsjeka za arheologiju. Na međunarodnim skupovima sudjelovala je M. Šegvić: u veljači 1996. na Winter Balkan Meetings, Bansko, Bugarska (5. međunarodni seminar) s priopćenjem "Pannonica-Dalmatica. A Question of Continuity"; u listopadu 1996. na IIIeme Colloque internationale sur l'Illyrie Méridionale et l'Épire dans l'antiquité, Chantilly, Francuska, s priopćenjem "Recent Finds of Ballaios Coins in Dalmatia". T. Težak-Gregl sudjelovala je na XIII. Kongresu Union Internationale des Sciences Préhistoriques et Protohistoriques u Forliju, Italija, s referatom "The Lengyel Culture in Croatia". Na istom je kongresu S. Vrdoljak sudjelovala s priopćenjem "Late Bronze Age Settlement in North Croatia". S. Vrdoljak je također sudjelovala na znanstvenom skupu "Das Traisental und seine mitteleuropäischen Nachbarn in der Bronzezeit", Herzogenburg (listopad 1996.) s referatom "Settlement Kalnik-Igrišće and Late Bronze Age-Casting in NW Croatia". M. Zaninović sudjelovao je na simpoziju "La Dalmazia e l'altra sponda" Fondacije CINI u Veneciji (siječanj 1996.) s priopćenjem "La Dalmazia in età imperiale". M. Šegvić sudjelovala je na hrvatskom skupu "Konavle u prošlosti, sadašnjosti i budućnosti" u Cavtatu (studenj 1996.) s priopćenjem "Stanovništvo Konavala u rimsko doba".

Članovi Odsjeka održali su i nekoliko javnih predavanja, te nastupali na televiziji i radiju. M. Šegvić je sudjelovala u seminaru "Pharos - antička

kultura hrvatskoga Sredozemlja" u Starom Gradu (svibanj 1996.) s priopćenjem "Natpisi i novci kao izvor za svakodnevicu" i lektoratom "Aristofan, Mir". Redovito je s predavanjima sudjelovala u radu Hrvatskih studija. I. Karavanić je održao predavanje "The Problem of Association of Neanderthals and the Upper Palaeolithic in Vindija Cave (NW Croatia)" na 38. Tagung der Hugo Obermaier-Gesellschaft (9.-13. travnja) u Regensburgu. U Arheološkom muzeju u Zagrebu 18. 5. 1996. eksperimentalno je demonstrirao izradu paleolitičkih oruđa, a 29. 5. 1996. održao je predavanje "Tehnologija litičkog oruđa". Na Institut de Paléontologie Humaine u Parizu održao je I. Karavanić predavanje Le Paléolithique Supérieur de la grotte de Vindija - Croatie. Possibilité d'association entre les Neandertaliens et l'Aurignacien". Predavanje o značenju Mujine pećine u istraživanju prapovijesti Europe održao je pak u lipnju u Zavičajnom muzeju u Kaštelima. T. Težak-Gregl sudjelovala je u emisijama Hrvatskoga radija "Povijest čovječanstva" u epizodama Mlađe kameno doba i Bakreno doba. U istoj seriji I. Karavanić je sudjelovao u epizodi Starije kameno doba, a N. Majnarić-Pandžić u epizodama Brončano doba i Željezno doba. M. Hoti i M. Zaninović sudjelovali su u emisijama školskog programa Hrvatske televizije o arheologiji.

U radu Odsjeka sudjelovali su i gosti predavači: Michael Doneus s Institut für Ur- und Frühgeschichte, Wien s predavanjem o zračnim snimkama u arheologiji, te Jakov Radović iz Hrvatskog prirodoslovnog muzeja s predavanjima o geološkim razdobljima i razvoju čovjeka.

Izdavačka djelatnost

Arheološki zavod tiskao je časopis Opuscula archaeologica 19 (1995).

Stručne ekskurzije

Odsjek za arheologiju organizirao je stručne ekskurzije za nastavnike i studente, a zbog boljeg upoznavanja s arheologijom na terenu. U svibnju je organizirana ekskurzija u Sloveniju u Celje, Šempeter i Rifnik, dok smo u studenome posjetili veliku izložbu "Greci in Occidente" u Veneciji.

Doktorati i magisteriji

Tijekom 1996. g. na Odsjeku za arheologiju Filozofskog fakulteta u Zagrebu uspješno su obranili disertaciju i stekli naziv doktora znanosti: Alka Starac iz Pule, Jasna Šimić iz Osijeka, te Mario Jurišić i Mario Šlaus iz Zagreba. Magistarske radove obranili su i stekli naziv magistra znanosti Marino Baldini iz Poreča i Hermina Göricke-Lukić iz Osijeka.

Znanstveni i stručni radovi objavljeni tijekom 1996. godine:

Marin Zaninović

1. Od Helena do Hrvata (članci i rasprave), Školska knjiga, Zagreb 1996.
2. Delmati e Pirusti e la loro presenza in Dacia, Opusc. archaeol. 19 (1995), Zagreb 1996.
3. Hvar od prapovijesti do dolaska Hrvata, u: (M. Mihovilović ur.) Otok Hvar, MH, 1996.
4. Andautonia i Siscia u odrazu flavijejske politike, Izdanja HAD-a, sv. 17, Zgb. 1996.
5. Influssi mediterranei antichi nell' Illirico continentale, Dall' Indo a Thule, i Greci, i Romani, gli altri. Univ. dei studi di Trento, collana vol. 24, Trento 1996.
6. Municipium Phariae, Studia in honorem Georgii Mihailov, Sofia 1995.
7. Š. Ljubić, "Faria, Stari Grad a ne Hvar", preveo M. Zaninović, Stari Grad 1996.
8. Rider između Salone i Scardone, Arheološki radovi i rasprave HAZU 12, Zgb. 1996.
9. Uz stotu obljetnicu smrti don Šime Ljubića, Obavijesti HAD-a 2, Zagreb 1996.
10. Uz osamdesetu obljetnicu rođenja prof. Duje Rendića Miočevića, Obavijesti HAD-a 2, Zagreb 1996.
11. Prijedlog za hrvatski zavod u Rimu, Obavijesti HAD-a 2, Zagreb 1996.
12. Otok Hvar - prikaz knjige, Obavijesti HAD-a 3, Zagreb 1996.
13. Ž. Rapanić & M. Ivanišević, Sveti Dujam - recenzija, Obavijesti HAD-a 3, Zagreb 1996.
14. Dall' Indo a Thule, I Greci, i Romani, gli altri - recenzija, Obavijesti HAD-a 3, Zgb. 1996.
15. Zdenko Vinski (1913.-1996.) - nekrolog, Obavijesti HAD-a 3, Zagreb 1996.

Nives Majnarić-Pandžić

1. Nekoliko napomena o uvođenju ranolatenskog stila u sjevernu Hrvatsku i Bosnu, Arheološki radovi i rasprave HAZU 12, Zagreb 1996., 31-53
2. Einige Beispiele der spätlatènezeitlichen Siedlungen in Nordkroatien und ihre Beziehungen zu den Zentren der frühen Romanisation, Arheološki vestnik 47, Ljubljana 1996., 257-265
3. CORNACUM (Sotin) and CIBALAE (Vinkovci) as Examples of the Early Romanisation of La Tène Communities in Southern Pannonia, u: Kontakte längs der Bernsteinstrasse... in der Zeit der Christi Geburt, Krakow 1996.

4. Recenzija monografije B. Čovića, Pod kod Bugojna 1, Opusc. archaeol. 19 (1995), Zagreb 1996.
5. Recenzija monografije Ph. Masona, The Early Iron Age of Slovenia, BAR Int. 634, Opusc. archaeol. 19 (1995), Zagreb 1996.

Tihomila Težak-Gregl

1. Prilog poznavanju neolitičkih naselja i naseobinskih objekata u središnjoj Hrvatskoj, Opusc. archaeol. 19 (1995), Zagreb 1996.
2. Recenzija monografije Z. Markovića, Sjeverna Hrvatska od neolitika do brončanog doba, Opusc. archaeol. 19 (1995), Zagreb 1996.
3. Delatnost Odsjeka za arheologiju i Arheološkog zavoda tijekom 1994. g., Opusc. archaeol. 19 (1995), Zagreb 1996.
4. Prapovijest, u: (I. Goldstein ured.) Kronologija Hrvatska - Europa - Svijet, Zagreb 1996.
5. Povijest 5, udžbenik povijesti za 5. Razred osnovne škole, zajedno s D. Čutura i B. Kuntić-Makvić, Zagreb 1996.

Marina Hoti

1. The Culture of Vuchedol and the Question of Prehistoric Roots of Some Traits of the Greek Religion, u: Sveti mesta na Balkanite, Zbornik Meždunarodnij univerzitetski seminar za balkanistični proučavanja, Jugozapadni univerzitet Neofit Rilski, Blagoevgrad 1996.
2. Recenzija monografije R. Makjanić i R. Košćević, Siscia. Pannonia Superior. Finds of Metalwork Production. Terra Sigillata, BAR Int. 621, Opusc. archaeol. 19 (1995), Zagreb 1996.
3. Arheološki radovi i rasprave - prikaz, Obavijesti HAD-a 3, Zagreb 1996.

Mirjana Sanader

1. Vilicus - prilog poznavanju djelatnosti upravitelja imanja i državnog službenika, Opusc. archaeol. 19 (1995), Zagreb 1996.
2. Zadar - dah prošlosti, zalag za budućnost, Flight Magazine, proljeće, Zagreb 1996.
3. Grci na zapadu - prikaz izložbe, Hrvatsko slovo 84, Zagreb 1996.
4. Odisej, mit i sjećanje - prikaz izložbe, Hrvatsko slovo 80, Zagreb 1996.
5. Aleksandar Makedonski - prikaz, Obavijesti HAD-a 3, Zagreb 1996.
6. Novi rat za Troju - prikaz, Hrvatsko slovo 55, Zagreb 1996.
7. Predstavljanje Staroga Grada - iu izložbu Pharos - antički Stari Grad, Hrvatsko slovo 44, Zagreb 1996.

8. Prikaz monografije M. Zaninovića, *Od Helena do Hrvata*, Vjesnik 24. 10. 1996, Zagreb
9. Prikaz monografije A. Demandt, *Das privat Leben*, Obavijesti HAD-a 3, Zagreb 1996.
10. Prikaz monografije U. Pasini, *U zemlji Muza*, Obavijesti HAD-a 3, Zagreb 1996.
11. Prikaz monografije H. Sichtermann, *Kulturgeschichte der klassischen Archäologie*, Obavijesti Had-a 2, Zagreb 1996.
12. Prikaz monografije M. Brandta, *Srednjovjekovno doba povijesnog razvitka*, 2. izdanje, Obavijesti HAD-a 2, Zagreb 1996.

Marina Šegvić

1. Bibliografija radova Duje Rendića Miočevića, HAZU spomenica preminulim academicima, sv. 75, Zagreb 1996.
2. Natpisi kao povijesno vrelo, u: *Pharos - antički Stari Grad*, Hrvatska komisija za suradnju s UNESCO-m
3. *Farska kovnica novca*, u: *Pharos - antički Stari Grad*, Hrvatska komisija za suradnju s UNESCO-m
4. *Fortuna iz Topuskog*, Arheološki radovi i rasprave HAZU 12, Zagreb 1996.
5. *Grčka - zemlja kojom su nekad i bogovi hodali*, *Generacije*, časopis Ugostiteljsko-turističke škole 1, Zagreb 1996.
6. Prikaz *Troisieme colloque international sur l'Illyrie Méridionale et l'Épire dans l'antiquité*,

Chantilly, Francuska, Obavijesti HAD-a 3, Zagreb 1996.

7. *Novac dubrovačke Republike*, Obavijesti HAD-a 3, Zagreb 1996.
8. *Religije i kultovi u Panoniji - prikaz izložbe*, Obavijesti HAD-a 2, Zagreb 1996.
9. *Ānventar rimskog groba iz Topuskog*, *Muzeopis 1846.-1996.*, Zagreb 1986., 122

Mirja Jarak

1. Je li dokazano ranosrednjovjekovno podrijetlo prvotne rotunde Sv. Donata, *Opuscul. archaeol. 19 (1995)*, Zagreb 1996.
2. Prikaz knjige P. Chevalier, *Ecclesiae Dalmatiae. L'architecture paléochrétienne de la province romaine de Dalmatie*, *Salona II*, Obavijesti HAD-a 3, Zagreb 1996.

Ivor Karavanić

1. Strukovno nazivlje za donji i srednji paleolitik, *Opuscul. archaeol. 19 (1995)*, Zagreb 1996.
2. Druga sezona istraživanja Mujine pećine kod Kaštela, *Kaštelanski zbornik 5*, Kaštela 1996.

Snježana Vrdoljak

1. Rastko Vasić, *Die Sichel im Zentralbalkan - recenzija knjige*, *Opuscul. archaeol. 19 (1995)*, Zagreb 1996.